

Výstupy Pracovní skupiny pro čtenářskou gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka, které budou předány Řídícímu výboru MAP (ŘV MAP) pro projednání a schválení SWOT-3 analýzy, schválení priorit a aktivit pro zařazení do akčního plánu MAP pro roky 2023, 2024 a 2025 a pro projednání a schválení priorit a cílů Strategického rámce (SR) MAP ORP Benešov.

(verze schválená PS ČG dne 17. 5. 2023)

1. Zdroje informací:

Níže uvedené návrhy vycházejí z jednání a podnětů členů Pracovní skupiny pro čtenářskou gramotnost (PS ČG), dále z výzkumných šetření mezi zástupci škol – konkrétně šlo o dotazování na popis potřeb škol (online forma), kvalitativní šetření mezi zástupci vedení škol vedené formou osobních rozhovorů, dále jsou zahrnuty podněty od pedagogů získané při osobních rozhovorech a zejména pak při společných setkáních (Kavárničky češtinářů) a dále z podnětů rodičů, které realizační tým MAP získal při setkáních a neformálních rozhovorech.

2. SWOT-3 analýza pro oblast čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka (je třeba uvést minimálně 3 body ke každé kategorii S-W-O-T):

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
<ul style="list-style-type: none">Aktivita škol, zájem a mnohde přímo nadšení pedagogů přiblížit žákům knihy a čtenářství prostřednictvím nových knížek, pomůcek, knižních koutků, čtenářských dílen, nejrůznějších čtenářských projektů, soutěží, besed se spisovateli, ilustrátory atp.	<ul style="list-style-type: none">Školy nemají dostatek finančních prostředků, aby mohly pro žáky nakupovat nové knížky, pomůcky a vybavovat či dovybavovat čtenářské koutky, dílny a školní knihovny v takové míře, jak by považovaly za žádoucí. Pozn. ačkoliv vnímají, že situace se zlepšila.
<ul style="list-style-type: none">Aktivní pedagogové mají zájem se v oblasti ČG průběžně vzdělávat a rozšiřovat svoje kompetence, včetně posilování digitálních kompetencí a využívání nových metod vzdělávání.	<ul style="list-style-type: none">V pedagogických sborech přetrvává nemalá skupina konzervativních učitelů, kteří učí tak říkajíc „po staru“ a nemají zájem rozvíjet sebe ani své žáky, využívat nové metody či pomůcky. Jejich aktivizace ve školách je obtížná.
<ul style="list-style-type: none">Pedagogové mají zájem spolupracovat, sdílet zkušenosti, náměty, návody a inspiraci mezi sebou. Nejen v rámci jedné školy, ale i škol v celém regionu.	<ul style="list-style-type: none">Aktivní pedagogové by ocenili další příležitosti pro vzdělávání a sdílení zkušenosti v oblasti ČG. Často se jim na to nedostává finančních prostředků, mnohdy jsou limitem i časové možnosti.
<ul style="list-style-type: none">Aktivní pedagogové v MŠ i ZŠ vnímají potřebu zavádět inovativní metody vzdělávání a snaží se o to (např. párová výuka, diferenciací ve výuce, skupinová výuka, využití ICT technologií).	<ul style="list-style-type: none">Roste počet žáků se specifickými vzdělávacími potřebami, vč. výchovných problémů, nově po uprchlické vlně z Ukrajiny vzrostl počet žáků s odlišným mateřským jazykem, což také zvyšuje nároky na přípravu a práci učitele.

<ul style="list-style-type: none"> Pedagogové v MŠ i ZŠ vnímají, že pracují s různorodými kolektivy dětí a snaží se přizpůsobit výuku tak, aby byli schopni rozvíjet potenciál všech žáků – včetně žáků se SVP či OMJ (odlišný mateřský jazyk), ale také žáků, kde nefunguje dobře spolupráce s rodinou (např. nedostatečný rozvoj řeči, logopedie atp.) 	<ul style="list-style-type: none"> Pro snazší zapojení ICT do posilování ČG by pedagogové ocenili komplexnější podporu v podobě vhodných a dostupných cvičení, aplikací, instruktážních videí apod., aby nemuseli tak improvizovat jako dosud.
<ul style="list-style-type: none"> Spolupráce s dalšími subjekty v regionu – školy zejména zmiňují, že velmi úzce spolupracují s obecní či městskou knihovnou, obcí či městem. 	
Příležitosti (O)	Ohrožení (T)
<ul style="list-style-type: none"> Poskytnout pedagogům další příležitosti pro sdílení zkušeností, námětů návodů, kontaktů a další inspirace do výuky. Nejen v rámci jedné školy, ale i škol v celém regionu. Pozn.: velmi dobře v tomto ohledu funguje platforma MAP a projekt Kavárniček češtinářů. Vítané by byly také ukázkové hodiny. Velmi vítané by bylo i sdílení zkušeností s pedagogy v zahraničí (např. prostřednictvím stáží). 	<ul style="list-style-type: none"> Riziko „vyhoření“ aktivních pedagogů, kteří se ve školách potýkají se zvyšujícími se nároky na vzdělávání žáků se SVP, vč. výchovných problémů, OMJ. Dále také s přeplněnými třídami, nepochopením v pedagogickém sboru a někdy i u vedení škol, kde převládá konzervativní a pasivní přístup ke vzdělávání.
<ul style="list-style-type: none"> Poskytnout pedagogům další příležitosti pro vzdělávání v oblasti ČG, ať individuální, tak v jednotlivých školách nebo společné vzdělávání organizované pro všechny školy v ORP. 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatek financí, který může omezit snahu škol zajistit žákům nové knížky, pomůcky a další vybavení. Stejně jako na zapojení žáků do projektů, soutěží, projektových dní, besed, exkurzí,
<ul style="list-style-type: none"> Pokračovat v osvědčených projektech, které v regionu (ORP Benešov) přispívají ke společnému vzdělávání a sdílení, jako jsou například projekt Benešovsko žije příběhy nebo Kavárničky češtinářů. 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatek financí, který může omezit možnosti vzdělávání pedagogů v oblasti čtenářské gramotnosti, ale i v dalších oblastech, které povedou k rozšiřování znalostí a kompetencí pedagogů. Totéž platí i o možnostech sdílení zkušeností a inspirace.
<ul style="list-style-type: none"> Poskytnout školám ucelenější metodickou podporu pro zavádění nových vz. metod, včetně zapojování vzdělávání pro digitální kompetence k celoživotnímu učení a pro snižování nerovností v přístupu ke vzdělávání. 	<ul style="list-style-type: none"> Přerušení kontinuity spolupráce aktivních pedagogů (ČG). V rámci MAPu se podařilo podchytit, zapojit a propojit učitele, kteří stojí o sdílení a společné vzdělávání. Pokud by se nepodařilo do budoucna zajistit pokračování, byla by to špatná zpráva pro dobře nastavenou a funkční spolupráci.
<ul style="list-style-type: none"> Poskytnout školám další prostředky na nákup nových knih a pomůcek a na vybudování nebo dovybavení čtenářských koutků, dílen a knihoven. 	

3. Priorita a dílčí cíle v oblasti čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka

Z realizovaných výzkumných šetření, výstupů PS ČG, podnětů od pedagogů a rodičů a z výstupů SWOT-3 analýzy vyplývá zastřešující priorita a dílčí cíle (viz níže).

Pozn.: V rámci akčních plánů APU MAP pro roky 2023, 2024 a 2025 bude oblast ČG zařazena pod PRIORITU 1 – Podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí, a zde dále jako Dílčí cíl 1.2: Podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí pro rozvoj čtenářské gramotnosti.

Zastřešující priorita pro oblast čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka

Vést žáky MŠ a ZŠ ke čtení, zejména ke čtení s porozuměním. Prostřednictvím aktivního čtenářství posilovat jejich kompetence v oblasti čtenářské gramotnosti, zejména pak schopnosti práce s informacemi, rozvíjení slovní zásoby, představivosti, pochopení, vyjadřování a interpretace textu a v neposlední řadě k rozvoji kritického myšlení a mediální gramotnosti. S využitím inovativních metod a pomůcek pomáhat zvyšovat jejich osobnostní a morální rozvoj a zvyšovat jejich šance na uplatnění v profesním životě.

Cíl 1: Podpořit zajištění kvalitního materiálního zázemí pro rozvoj ČG

- Aktivity jednotlivých škol**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Identifikovat potřeby v oblasti materiálního zázemí pro rozvoj ČG – zejména nákup nových knih pro různé věkové kategorie žáků (obnova a doplňování knižního fondu), nákup a obnova pomůcek, pořízení vybavení knihoven, čtenářských koutků a čtenářských dílen, případně též plánování vybudování knihoven, případně jiného zázemí pro podporu čtenářství.	Průběžně	Management školy, pedagogové
2. Zajistit finanční zdroje pro zajištění kvalitního materiálního zázemí pro rozvoj ČG – zejména v rámci provozního rozpočtu školy a prostřednictvím identifikace a využívání dalších finančních zdrojů (granty, dotace, sponzoring, rodiče atp.).	Průběžně	Management školy, zřizovatelé škol

- Aktivity spolupráce**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Sdílení zkušeností, tipů a doporučení, které se týkají pořizování knih, pomůcek a dalšího vybavení pro ČG mezi školami, případně též jejich zřizovateli.	Průběžně	Management školy, pedagogové
2. Informační servis pro školy o možnostech čerpání finančních prostředků z dalších zdrojů (granty, dotace, programy, sponzoring atp.).	Průběžně	Realizační tým MAP, Místní akční skupina

Cíl 2: Umožnit pedagogům dostatečné příležitosti a možnosti pro vzdělávání pro využívání moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí pro rozvoj ČG

- Aktivita jednotlivých škol**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Systematické a průběžné vzdělávání pedagogů jako prioritou managementu školy – např. formou individuálních plánů osobního rozvoje, cílené podpory v používání inovativních metod pro rozvoj ČG, vč. posilování digitálních kompetencí.	Průběžně	Management školy, pedagogové
2. Odstraňování bariér, které pedagogům brání v osobním vzdělávání a využívání aktivizačních metod pro vzdělávání v MŠ a ZŠ (např. párová výuka, dělení hodin, skupinové práce, projektové vzdělávání, diferenciací ve výuce). Mezi bariéry patří například časová omezení, nutnost zajištění suplování, nedostatek učeben pro dělení tříd, rezervy managementu škol v motivaci pedagogů, v efektivním využívání PHmaxu apod.	Průběžně	Management školy. RT MAP může zajistit či zprostředkovat konzultace, vzdělávání, mentoring pro management školy
3. Zajištění dostatečného množství financí nebo neplacených akcí a aktivit, aby školy mohly pro pedagogy zajistit kvalitní vzdělávání (aktivní využívání šablon, identifikace dalších zdrojů), a to jak pro individuální vzdělávání, tak pro sborovnu (společné v rámci školy).	Průběžně	Management školy, Realizační tým (RT) MAP, MAS, další organizace ve vzdělávání

- Aktivita spolupráce**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Organizace vzdělávacích akcí na platformě projektu APU MAP ORP Benešov (Akční plánování v území – Místní akční plán ORP Benešov). Výběr témat a lektorů se bude odvíjet od poptávky a doporučení ze strany škol a pedagogů. <i>Finance:</i> v rámci rozpočtu projektu APU MAP ORP Benešov.	Průběžně	Realizační tým MAP ORP Benešov
2. Informační servis pro školy o možnostech čerpání finančních prostředků na vzdělávání z dalších zdrojů (granty, dotace, programy, sponzoring atp.).	Průběžně	Realizační tým MAP, Místní akční skupina

Cíl 3: Podpořit sdílení zkušeností a inspirace mezi školami a pedagogy

- Aktivita jednotlivých škol**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Rozvíjet prostředí kolegiální podpory v rámci školy. Využívat a podporovat v rámci týmu školy interního „mentora“ či „průvodce“ – tedy nadšeného a kompetentního pedagoga, který bude pomáhat kolegům v posilování kompetencí pro ČG, využívání nových metod a trendů, ICT apod.	Průběžně	Management školy, učitelé. RT MAP může pomoci zajišťovat či zprostředkovávat konzultace, vzdělávání pro management školy

- Aktivita spolupráce**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Organizace akcí zaměřených na sdílení zkušeností, doporučení, kontaktů, typů a další inspirace mezi pedagogy napříč školami v regionu (ORP Benešov). Finance: v rámci rozpočtu projektu APU MAP ORP Benešov, případně za přispění škol. Konkrétně například: <ul style="list-style-type: none">• Kavárničky češtinářů jako platforma pro setkávání pedagogů (primárně češtinářů). Záměr: vždy vybrat konkrétní téma, k němu připravit přednášku a navázat neformální diskusí.• Ukázkové hodiny – princip – návštěva pedagogů z jiných škol na ukázkové hodině češtináře hostitelské školy (na bázi dobrovolnosti).• Podpora spolupráce a setkávání i s pedagogy sousedících ORP, případně z celé ČR.• Podpora škol z pohledu konzultací, doporučení a sdílení zkušeností pro realizaci zahraničních stáží a účasti na zahraničních vzdělávacích akcích.	3–4x ročně 2–3x ročně (vždy malá skupina pedagogů) Průběžně Průběžně	Realizační tým MAP ORP Benešov ve spolupráci s managementy škol, členy PS ČG a dalšími aktivními pedagogy
2. Podpora sdílení kontaktů, tipů a doporučení pro ČG (zajímaví lektori, vzdělávací akce, publikace atp.). Konkrétně například prostřednictvím webu, FB profilu MAPujeme vzdělávání Posázaví, zápisů z pracovních skupin, Kavárniček atp.).	Průběžně	RT MAP ORP Benešov ve spolupráci se členy PS ČG a dalšími aktivními pedagogy

Cíl 4: Rozvíjet a iniciovat regionální projekty, které podpoří čtenářskou gramotnost a zároveň i spolupráci a sounáležitost s regionem

- Aktivita jednotlivých škol**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Participace na projektech spolupráce (aktivitách spolupráce).	Průběžně	Management školy, pedagogové

- Aktivita spolupráce**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Rozvíjet a iniciovat regionální projekty, které podpoří čtenářskou gramotnost a zároveň i spolupráci a sounáležitost s regionem. <i>Finance:</i> v rámci rozpočtu projektu APU MAP ORP Benešov, potenciálně za přispění škol, měst a obcí. Konkrétně například: <ul style="list-style-type: none"> Obnovit projekt Benešovsko žije příběhy (princip: děti z MŠ a ZŠ tvoří krátké literární příběhy inspirované regionem Benešovska, nejzdařilejší pak vyjdou knižně, odměnou autorům je i závěrečná slavnost). Iniciovat další projekty, které vzejdou z návrhů škol, pedagogů, rodičů, měst a obcí. Např. regionální učebnice. 	1x ročně Průběžně	Realizační tým MAP ORP Benešov ve spolupráci se členy PS ČG a dalšími aktivními pedagogy, zástupci měst a obcí, knihoven, muzeí atp.

Cíl 5: Podpořit školy v organizaci vzdělávacích akcí pro žáky v oblasti ČG, zapojit do spolupráce rodiče

- Aktivita jednotlivých škol**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Organizace tematických lektorských programů a tematických projektových dnů zajišťovaných externími lektory, dále například exkurze, besedy se spisovatelem apod. pro žáky v MŠ a ZŠ.	Průběžně	Management školy, pedagogové
2. Aktivní spolupráce a zapojení rodičů žáků do aktivit a akcí, které škola organizuje pro žáky v oblasti čtenářské gramotnosti.		Management školy, učitelé, rodiče

- **Aktivity spolupráce**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
<p>1. Identifikace příležitostí na tematické lektorské programy a tematické projektové dny, dále například na exkurze, besedy se spisovateli apod. pro žáky v MŠ a ZŠ, sdílení doporučení, identifikace příležitostí pro čerpání finančních prostředků z dostupných zdrojů.</p> <p>2. Sdílení zkušeností, námětů a inspirace, jak zapojit rodiče do aktivit a akcí, které školy mohou organizovat pro žáky v MŠ a ZŠ v oblasti čtenářské gramotnosti.</p> <p><i>Finance:</i> v rámci rozpočtu projektu APU MAP ORP Benešov.</p>	Průběžně	Realizační tým MAP ORP Benešov ve spolupráci se členy PS ČG a dalšími aktivními pedagogy